

País Valencià 2015: quina identitat?

Després de 20 anys consecutius de governs del PPCV, és molt probable que el Nou d'Octubre del 2015 la Generalitat Valenciana estiga en poder de diverses forces progressistes. A set mesos i escaig de les eleccions, coincidint amb la diada que commemora la conquesta de València per part del rei En Jaume, EL TEMPS ha demanat als tres grups de l'oposició a les Corts quines mesures prendrien respecte a nou matèries íntimament relacionades amb la identitat pròpia.

Si qualsevol govern nou gaudeix de 100 dies de gràcia, en el cas del bipartit, tripartit o quadripartit valencià –la irrupció de Podem, encara enigmàtic, ha capgirat tots els plans– aquesta treva tàcita conclourà, si fa no fa, el Nou d'Octubre del 2015, la diada dels valencians. I, precisament, un dels aspectes d'aquest possible nou executiu que més expectació desperta és la manera com tractarà un

seguit de qüestions sensibles, lligades a les senyes d'identitat, que el PPCV ha patrimonialitzat i instrumentalitzat de cap a cap de les dues dècades que acumula al capdavant de la Generalitat Valenciana.

Ara fa dues setmanes, sense anar més lluny, Alberto Fabra va anunciar en el debat de política general la seua intenció d'aprovar abans que acabe la legislatura una "lei de reconeixement,

protecció i promoció de les senyes del poble valencià", en la línia d'unes altres mesures aprovades pel seu partit, com per exemple la negativa a tramitar qualsevol iniciativa parlamentària que faça referència al País Valencià per comptes de la Comunitat Valenciana, la reprovació al Parlament català per determinades resolucions que els populars han considerat una "ingerència" ens els afers propis o la petició a l'Acadèmia

Valenciana de la Llengua (AVL) –per part del Consell, amb un informe *ad hoc* del Consell Jurídic Consultiu– perquè modifique la definició de “valencià” del seu *Diccionari Normatiu*, atès que l’accepció lingüística apareix equiparada al català.

Si en passar els pròxims comicis valencians el PPCV abandona la Generalitat, la fiscalització de la política identitària –simbòlica– del nou executiu serà un dels seus grans eixos opositors, si no el principal. Tothom n’és conscient, sobretot amb el debat sobiranista català de fons, que inevitablement *contamina* una matèria sensible *per se*. Perquè, en efecte, la *batalla de València* va esdevenir-se a la Transició, però alguns combats perduren encara.

EL TEMPS ha volgut copsar les intencions de cadascuna de les tres formacions que integren l’actual oposició a les Corts –PSPV-PSOE, Compromís i Esquerra Unida– per tal de constatar-ne les coincidències i de descobrir-ne les diferències. Del costat socialista ha contestat el secretari general i candidat a la presidència de la Generalitat, Ximo Puig, mentre per part de Compromís

han dit la seua el diputat Josep Maria Pañella –president del Bloc Nacionalista Valencià– i Xavier Rius, secretari d’Organització de la coalició i membre d’Iniciativa del Poble Valencià. Per últim, en nom d’Esquerra Unida del País Valencià intervenen la coordinadora general i síndica a les Corts, Marga Sanz; Ignacio Blanco, portaveu adjunt a l’hemicycle i, de moment, l’únic candidat a les primàries que el 8 de novembre

designaran el número 1 d’EUPV als comicis de l’any vinent, i el també diputat autonòmic Lluís Torró.

1 Nou d'Octubre – 25 d'Abril.

Les dues fites històriques principals del País Valencià, el Nou d’Octubre i el 25 d’Abril, es commemoren de manera absolutament oposada: en el primer cas, és un dia festiu ple d’actes al carrer, mentre en el segon –que recorda la pèr-

PRATS I CAMPS

El 25 d'Abril podria ser una festa oberta, no reclosa a les Corts

els valencians, i la nostra senyera ha de ser la de la igualtat de tots, sense exclusions". "Per tant, aquestes celebracions han de servir per reivindicar el nostre autogovern, la nostra democràcia i els drets socials dels ciutadans, i no per fer festes folklòriques o victimistes... Hem d'anar més enllà del passat i apostar pel futur del país, per la convivència i la cohesió social, que és la nostra veritable bandera."

Xavier Rius, de Compromís, pensa que "caldría modificar alguns aspectes de la celebració del Nou d'Octubre, perquè atès que l'Estat espanyol és aconfessional, el *Te Deum* [la Senyera entra a la Seu, on es duu a terme una celebració religiosa que Rita Barberà va reintroduir] no hauria de formar part

dua de la batalla d'Almansa— tan sols es duu a terme una petita celebració a les Corts, en què de vegades ni tan sols no ha fet acte de presència el president de la Generalitat.

Ximo Puig opina que totes dues dates "han de servir per unir el poble valencià i no per dividir i enfrontar-nos, tal com ha intentat la dreta durant massa anys". En aquest sentit, "les senyes d'identitat, els nostres símbols, són propietat de tots

dels actes oficials". "Pel que fa al 25 d'Abril", explica, "caldría reforçar el seu fonament de rememoració d'allò que érem i d'allò que volem ser, cosa que passa, és clar, per reformular-lo i obrir-lo a la ciutadania". De la seua banda, Lluís Torró coincideix que "l'acte del Nou d'Octubre hauria de ser estrictament laic", recorda que EUPV "no ha participat mai en el *Te Deum*" i avisa que tampoc "no hi participarà

Les relacions amb Catalunya canviarien de manera substancial

en el futur". A més, desitjaria un 25 d'Abril "obert i extensiu a tot el país", que faça entendre al conjunt de la societat "la significació d'aquella data, a fi de fer-l'en partícip".

2 Ensenyament. Una de les exigències tradicionals dels pares i mares valencians és l'absorció de la demanda d'ensenyament en la llengua pròpia, a través de l'ampliació de les conegudes com a línies en valencià. Podria fer-hi front un govern progressista, malgrat la situació econòmica de la Generalitat?

"En primer lloc", apunta Marga Sanz, "cal recuperar els programes d'immersió lingüística i fer-los extensius a les escoles concertades mentre siga necessari mantenir els concerts, introduint-los com a requisit fonamental." "No es resoldria el problema de la demanda insatisfeta de manera immediata, però sí que es podia resoldre a curt termini, en un curs com a màxim." Josep Maria Pañella, de Compromís, també es compromet a "garantir, en el mínim temps possible, que tots els pares que així ho desitgen puguen escolaritzar els seus fills en línies en valencià".

Al seu torn, Ximo Puig emfasitza que "els socialistes valencians impulsarem, ara fa 30 anys, la llei d'ús i ensenyament del valencià, un símbol de l'autogovern dels valencians que encara és viu, tot i la falta d'execució i de recursos que hi ha destinat el PP". Per a Puig, "la llei ha demostrat la seua validesa i la seua necessària existència per tal de superar la prohibició, la marginació i la injustícia que imposava l'exterminació pública del valencià"; però, no obstant això, pensa que "és l'hora de donar-li un nou impuls i potenciar-la tant com calga a les nostres aules".

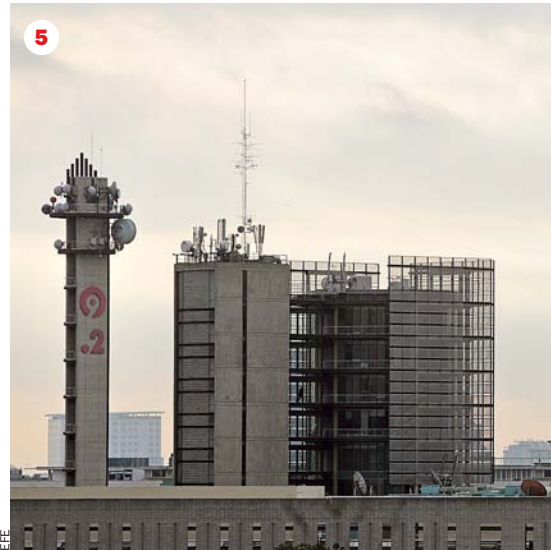
A més, Puig no veu escaient l'assignatura de cultura valenciana, introduïda per primera vegada enguany a 5è de primària i que demostra "l'electoralisme de baixa densitat cultural d'Alberto Fabra, així com el seu desconeixement del nostre sistema educatiu, el qual ha

menyspreat, perquè els programes que tenen com a llengua vehicular el valencià ja incorporen aquests continguts des de fa trenta anys”. Pañella tampoc no defensa el manteniment d'aquesta matèria, atès que “els seus continguts han d'incloure's al currículum de les assignatures d'història, ciències socials i naturals, no té sentit que vagen a banda”, en consonància amb el posicionament d'EUPV, que, com apunta Marga Sanz, veuen més oportú que “els seus continguts s'integren a les assignatures de coneixement del medi i ciències socials, mentre es mantinga la contra-reforma reaccionària i espanyolista del ministre José Ignacio Wert”. “Siga com siga”, afegeix Sanz, “caldría modificar-ne a fons el temari”.

3 Requisit lingüístic. La introducció del requisit lingüístic per tal d'opositar a la funció pública, el foment de la llengua pròpia a l'administració de justícia –on ara mateix és residual– i l'homologació dels títols de català que el PPCV va inhabilitar així que va arribar al poder són objectius compartits pels tres grups.

“Els drets lingüístics dels ciutadans han de primar davant les administracions públiques”, assenyala el socialista Ximo Puig. “Els ciutadans valencians tenen dret a adreçar-se i ser contestats en la seua llengua, és això el que hem de garantir, i en aquest sentit, un Consell compromès amb el valencià, un Consell decent, no fa d'aprenent de filòleg, sinó que executa polítiques per promoure i garantir aquests drets. Són les universitats i l'AVL, els qui han de definir els criteris filològics i les titulacions, igual com passa en el món civilitzat.”

Ignacio Blanco, d'EUPV, diu que amb un altre govern l'homologació de títols de català hauria de ser “immediata”, i que aquest govern també hauria de “posar els mitjans econòmics, materials i humans necessaris per garantir, en el termini de temps més breu possible, que els ciu-

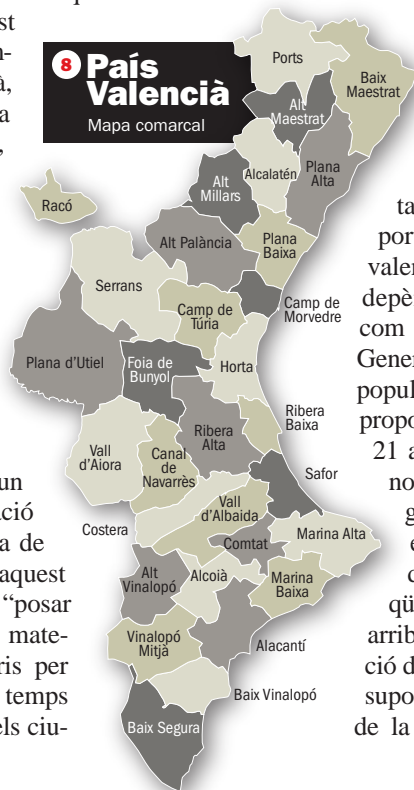
tadans puguen ser atesos en la seua llengua a l'administració pública i la de justícia”. Xavier Rius, de Compromís, troba que aquest dret ciutadà ha d'arribar “sense demora ni perjudici, cosa que obliga a adequar la relació de llocs de treball de l'administració i a establir el requisit lingüístic en aquelles places en què calga garantir l'atenció en valencià, a més de fomentar-ne l'ús als òrgans de justícia, si és que pretenem arribar a la plena normalització”. “Quant a l'homologació de títols de català, ningú no pot discutir el criteri de les universitats, les úniques competents en la matèria”, subratlla Rius.

òrgan que el PPCV mateix, amb els vots favorables del PSPV-PSOE, va impulsar a la darrera dels anys 90.

Josep Maria Pañella, de Compromís, afirma que “l'AVL ha de continuar amb la seua funció normativa, investigadora i creadora, a més de potenciar la seua relació amb les altres institucions similars amb què els valencians compartim àmbit lingüístic”. Un suport que també expressa Ximo Puig, qui es plany perquè “el PP s'estima més una democràcia de baixa intensitat, ataca totes aquelles institucions que actuen amb independència i es neguen a acatar les seues directrius”. “A diferència del PP, que vol trencar el consens per raons electoralistes, els socialistes valencians mantenim el nostre suport a la que considerem que ha estat la solució per a la convivència i el respecte al valencià”, una AVL que sempre va trobar l'oposició d'EUPV.

“Efectivament, sempre hi hem estat contraris”, reconeix Lluís Torró, “però cal tenir en compte que a partir de la propera renovació de membres, els acadèmics seran completament independents del poder polític”. Així doncs, a Esquerra Unida “ens avindríem a mantenir-la, però admetent la Universitat com a autoritat última en qüestions filològiques i fomentant-ne la coordinació amb la resta d'institucions normatives de l'àmbit lingüístic català.”

5 RTVV, TV3 i més. Un dels grans reptes de l'hipotètic nou govern és donar resposta als dos de cada tres ciutadans que voldrien recuperar una

4 AVL. L'enrenou per la definició de valencià ha comportat una topada important entre el govern valencià i l'AVL, de qui depèn econòmicament com a institució de la Generalitat que és. Els populars, que ja havien proposat la reducció dels 21 acadèmics actuals a només 11 amb l'argument de la crisi econòmica, després de la polèmica en qüestió fins i tot han arribat a suggerir l'opció de deixar sense presupost l'òrgan normatiu de la llengua, el mateix

Preàmbul

La Comunitat Valenciana va sorgir com a conseqüència de la manifestació de la voluntat autonòmica del poble de les províncies valencianes, després de l'etapa preautonòmica, a la qual va accedir en virtut del Reial Decret Llei 10/1978, de creació del Consell del País Valencià.

Aprovada la Constitució Espanyola, va ser, en el seu marc, on la tradició valenciana provinent de l'històric Regne de València es va trobar amb la concepció moderna del País Valencià i va donar origen a l'autonomia valenciana, com a integradora dels dos corrents d'opinió que emmarquen tot allò que és valencià en un concepte cultural propi en l'estricta marc geogràfic que abasta.

a qui “la televisió pública respon a uns criteris diferents de la privada, i un d'ells és el de la normalització lingüística i cultural, motiu pel qual la llengua vehicular hauria de ser el valencià i estudiar fórmules –desconnexions territorials puntuals o programes específics– perquè les zones castellanoparlants també identifiquen aquesta televisió com a seua”.

Blanco és igualment favorable a la concessió d'ajudes als mitjans audiovisuals, impresos o digitals que facen servir de manera prioritària la llengua del país, “sempre que respecten els criteris de publicitat, transparència i lliure concurrència”, unes ajudes que Rius pensa que cal “estudiar” però no té clar que es puguen materialitzar “a causa de la situació econòmica que ens llegarà el PPCV”.

Respecte a les emissions de TV3 al País Valencià, coincidència plena que caldria recuperar el senyal amb celeritat. “L'autorització per a la seua recepció i la de la resta de canals en català seria immediata”, anuncia Ignacio Blanco. “La llei ens ho permet, i com més televisions, més informació, més diversitat i més lliures i competents per decidir i formar-nos una opinió”, rebla Xavier Rius. Per últim, Ximo Puig assegura que “des del PSPV apostarem per la reciprocitat absoluta, clara i transparent entre les emissions valencianes i catalanes, perquè el fanatisme polític del govern de Fabra, obsesionat a controlar antidemocràticament què han de veure i escoltar els valen-

ràdio i televisió públiques. Aquest és el compromís estrella de l'oposició al PPCV: reobrir RTVV al més aviat possible, fins al punt que Ximo Puig ha promès que el nou ens entrarà en funcionament el Nou d'Octubre de l'any vinent, la mateixa data que ara fa 25 anys, el 1989, van començar les emissions de Canal 9.

Una televisió que, a diferència d'aquella, es preveu monolingüe.

“Sense un mitjà de comunicació en valencià, la nostra llengua no tindrà cap recorregut, per això resulta fonamental que siga present als mitjans de comunicació, i no sols als de titularitat pública”, adverteix Ximo Puig. “L'oferta televisiva en castellà és aclaparadora, i la nova RTVV, per descomptat, hauria de ser íntegrament en valencià”, emfatitza Ignacio Blanco, en sintonia plena amb Xavier Rius, de Compromís, per

Ximo Puig: “Els drets lingüístics dels ciutadans han de primar davant l'administració”

ciutadans no té sentit avui dia, quan es poden sintonitzar canals de tot tipus i d'arreu del món... Prohibir la televisió més propera al teu entorn és incomprendible”.

6 Indústria cultural. La marginació progressiva de la llengua del país a la programació de Teatres de la Generalitat, la manca d'ajudes als creadors musicals i el menysteniment als escriptors en català canviaria amb un Consell d'un altre color polític?

Pel PSPV-PSOE, Ximo Puig diu que, “primer de tot, cal creure en la cultura i no prostituir-la promocionant els amics del poder, i d'aquesta manera, Teatres de la Generalitat i molts altres organismes i entitats públiques han de donar un suport decidit als creadors valencians, és la seua obligació”. Segons ell, “cal incentivar una programació que fomenti els espectacles en valencià i que desenvolupe una indústria cultural pròpia, sòlida i de qualitat”.

PRATS I CAMPS

Ximo Puig, secretari general del PSPV-PSOE.

Marga Sanz, d'EUPV, opina que “la cultura autòctona s'hauria de promocionar mitjançant un sistema d'ajudes públiques, i en aquest sentit, la disponibilitat d'uns mitjans públics audiovisuals esdevindria un punt de suport fonamental; evidentment, també es promouria una programació estable en català i, a través de Teatres, la producció pròpia amb promoció pública, en català i per part de companyies valencianes”. Un aspecte que també comparteix Xavier Rius, que aposta per “recuperar la indústria cultural” i per “donar oportunitats als valen-

cians, que històricament hem destacat en aquest camp, hi tenim un bon planter”. “Subvencionar la cultura”, remata Rius, “dóna importants rèdits no sols socials sinó també econòmics, i entenem que l'administració ha de dinamitzar aquest sector, que es troba ferit de mort”.

7 País Valencià. Els càrrecs públics –president, consellers...– d'un govern de progrés farien servir l'expressió País Valencià, recollida al preàmbul de l'Estatut, o exclusivament la de Comunitat Valenciana, tal com fa el PPCV? Ací sí que hi ha diversitat de criteris. Els més contundents, Esquerra Unida, que per boca d'Ignacio Blanco recorda que la seua formació “sempre ha dit País Valencià, i ho continuariem fent de manera preferent als nostres discursos”.

En canvi, Xavier Rius, de Compromís, destaca que “a qualsevol estat o país hi ha diverses maneres d'anomenar un espai físic concret, incloent-hi Espanya: nació, país, regne, estat... Si ens entenem, per què hem d'obligar o de prohibir? De manera natural, amb el seu ús quotidià, la ciutadania acabarà imposant la que s'estime més... I quan ens referim a no prohibir ni obligar, també parlem de nosaltres mateixos, encara que a Compromís la majoria emprem el terme País Valencià”.

PRATS I CAMPS

Josep Maria Pañella, diputat de Compromís, i Xavier Rius, secretari d'Organització de la coalició.

Xavier Rius: “Subvencionar la cultura dóna rèdits socials i econòmics”

“No és una qüestió de noms, és la voluntat de ser i d'exercir com a poble”, fa saber el socialista Ximo Puig. “Al PSPV, com indiquen les nostres sigles, ens estímem el terme País Valencià com a forma correcta de referir-nos al nostre territori i perquè està recollit al nostre Estatut, encara que la denominació legalment acceptada i acordada és la de Comunitat Valenciana, que respectem i utilitzem.”

D'esquerra a dreta, Marga Sanz, Ignacio Blanco i Lluís Torró, diputats d'EUPV a les Corts valencianes.

8 Comarcalització. S'aprovaria una llei de comarcalització ambiciosa o les comarques continuarien com fins ara, a l'imaginari col·lectiu i poca cosa més? Seria possible superar l'esquema provincial, que divideix el país en tres compartiments estancs, per tal de fer-ne un de més plural i proper al ciutadà?

Ximo Puig entén que “el sentiment de pertinença comarcal és un fet que ens diferencia d'uns altres territoris i al qual caldria donar una resposta des de la Generalitat, situant el debat en la proposta de superació de les diputacions provincials. De cap manera no incrementarem les estructures administratives, però: comarques, sí; més burocràcia, no”.

Xavier Rius és del mateix parer: “Hem demanat reiteradament una llei de comarcalització, però cal trobar la dimensió adient i compaginar història, realitat social, recursos econòmics i eficiència administrativa. No poden ser *tres províncies* i prou, però hem de tenir clar que tampoc no podem tenir una estructura administrativa inviable”. En canvi, Marga Sanz, d'EUPV, insisteix que la seua coalició “ja fa anys que clama per una llei de comarcalització que aprobe l'administració a la ciutadania, entenem la comarcalització des del doble vessant de la democratització i la vertebració i el reequilibri territorial del país”.

9 Catalunya i les Illes. Amb un altre govern valencià arribaria el desgel de la relació amb Catalunya? La Generalitat Valenciana faria com el Govern

Ignacio Blanco: “Sempre hem dit País Valencià, i ho continuaríem fent”

Balear de Francesc Antich i passaria a formar part de l'Institut Ramon Llull, de promoció exterior de la cultura catalana, de què ja formen part diversos ajuntaments valencians en mans progressistes?

Coincidència plena que, en aquest cas, els canvis serien palmaris. “No podria ser de cap altra manera, no té sentit que uns territoris que comparteixen una mateixa llengua no mantinguem unes relacions preferents entre ells, ni que fóra per qüestions culturals només. Seria raonable incorporar-se a l'Institut Ramon Llull per tal de difondre la nostra llengua i cultura”, afirma taxatiu Lluís Torró, d'Esquerra Unida.

“Aquests últims anys han estat una anomalia respecte a les relacions que, des del 1238, havíem tingut amb les Illes i Catalunya, i com a situació excepcional, s'ha de revertir. Pel que fa a l'Institut Ramon Llull, Compromís ja va proposar que el Consell entrara a formar-ne part i no ho vam aconseguir perquè el PP i el PSOE s'hi van negar”, matisa Xavier Rius, de Compromís.

“No té sentit viure d'esquena a Catalunya o a les Illes. Cada territori té

la seua autonomia, però això no significa que no hi haja molts elements en comú que ens permeten treballar conjuntament en benefici dels ciutadans... Hi ha grans projectes que hem d'impulsar units, com ara el corredor mediterrani, l'ajuda a les pimes i la potenciació de la indústria agroalimentària: Catalunya és el nostre primer client i el nostre principal proveïdor”, exposa Ximo Puig.

Si el debat passa a ser sobre el dret a decidir, però, suren les diferències inevitables. Mentre Torró recorda que EUPV està “pel dret a decidir de qualsevol territori, pensem que aquest ha de ser un dret efectiu, ni que mai no s'arribi a exercir”, Rius apunta que a Compromís defensen que “ni a Catalunya ni al País Valencià, no es pot anar contra l'opinió majoritària de la gent d'un territori, però la realitat és que, ara com ara, el poble valencià no participa massivament d'aquesta preocupació”.

Per contra, Ximo Puig, que, a més de secretari general nacional del PSPV, és secretari de Regeneració Democràtica de l'executiva federal del PSOE, demana “un nou projecte de relacions a Espanya, basat en la proposta federal i en una reforma aprofundida de la Constitució, l'única eixida racional per a defensar de veritat els interessos de les persones, lluny de radicalitats, fanatismes, centralismes... Visions maniquees que a la fi posen les pàtries per damunt de la vida quotidiana de la gent”.

Víctor Maceda